

การจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัสโควิด 2019 (กรณี: ไม่ได้เรียนที่โรงเรียน)

โดย สมพร หลิมเจริญ ศึกษาพิเศษ
สพป.สกลนคร เขต 1

จากสภาพปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดไวรัสโควิด 2019 ทำให้ประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อโควิด 2019 เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้โรงเรียนทั่วประเทศไม่สามารถจะจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ แต่โรงเรียนก็ต้องเปิดการเรียนการสอนตามปกติแบบวิถีใหม่ ในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นแบบ on-line ,on-hand, on-air, on -demand หรือรูปแบบอื่นๆตามความเหมาะสมกับสภาพความพร้อมของโรงเรียน ของครูผู้สอน และของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณภาพเป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนได้นั้น โรงเรียนจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพความพร้อมของโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน โดยยึดหลัก “ โรงเรียนหยุดเรียนที่โรงเรียน แต่ นักเรียนทุกคนต้องได้เรียนรู้ อย่างทั่วถึง เสมอภาค และเต็มตามศักยภาพ”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียนในสังกัดเพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโควิด2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จึงได้ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูลจากการรายงานสภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนและสังเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโควิด 2019 ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ และสอดคล้องกับ นโยบาย แนวทางของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้โรงเรียนได้นำไปเป็นแนวทางหรือปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพความพร้อมและศักยภาพของโรงเรียนต่อไป ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ

แนวทางการบริหารจัดการของโรงเรียน ที่ควรดำเนินการ มีดังนี้

1.1 สำรวจความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองเป็นรายบุคคล ทั้งความพร้อมเรื่องของอุปกรณ์การสื่อสาร ความพร้อมในด้านการใช้เครื่องมือการสื่อสาร และความพร้อมของผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

1.2 สร้างภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียนทุกคน

1.3 ให้การสนับสนุนงบประมาณ สื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

แนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ที่ไม่สามารถเรียนที่โรงเรียนได้ มีดังนี้

2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย เหมาะสม สอดคล้องกับวัยของนักเรียน ความต้องการ ศักยภาพของนักเรียนและและความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองแต่ละคน

2.2 จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการออกแบบแบบบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของนักเรียนและมีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุขในการเรียนรู้ เพราะได้เรียนจากสภาพจริงในการดำเนินวิถีชีวิต เรียนจากการปฏิบัติจริง ในแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ใกล้บ้าน และผู้ปกครองก็จะมีศักยภาพพอที่จะช่วยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือแนะนำ การเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2.3 จัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ตามแนวทาง active learning มากกว่าการบรรยาย ทำให้การบรรยายน้อยลง และนักเรียนเรียนรู้จากหน้าจอลดลง

2.4 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสในการเลือกปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ และพหุปัญญาของผู้เรียนรายบุคคล เพิ่มมากขึ้น

2.5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะสามารถปฏิบัติกิจกรรมเหล่านั้นสำเร็จได้ด้วยตนเอง

2.6 เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่รอบตัวผู้เรียนหรือสื่อของจริงที่อยู่รอบๆบ้าน ที่นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัย

2.7 ใช้สื่อออนไลน์อย่างเหมาะสม ไม่มากเกินไปจนทำให้เกิดผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจของผู้เรียน

2.8 เลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ที่มีความปลอดภัยต่อชีวิตและสุขภาพของผู้เรียน หลีกเลี่ยงแหล่งน้ำ ปีนเขื่อนที่สูง การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า และกิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นอันตรายต่อร่างกายและชีวิต

2.9 ออกแบบการวัดและประเมินผลโดยใช้แนวทางประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Assessment for learning) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ประเมินจากสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ ไม่แยกการประเมินออกจากการจัดการเรียนรู้ ซึ่งอาจให้ผู้เรียนจัดทำ Portfolio ของตนเอง

3. บทบาทของครูผู้สอน

บทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ที่ไม่สามารถเรียนที่โรงเรียนได้ มีดังนี้

3.1 เอาใจใส่กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการติดตามถามไถ่ผู้เรียนและผู้ปกครองเป็นระยะๆ

3.2 กระตุ้นผู้เรียนให้มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ โดยอาจทำเป็นสัญญาการเรียนรู้อันระหว่างครูกับนักเรียน และกระตุ้นให้กำลังใจในการเรียนรู้ต่อไป

3.3 ให้คำปรึกษาผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการ ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ กับดูแลผู้เรียนให้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ครูกำหนดอย่างต่อเนื่อง

3.4 ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อนเป็นรายกรณี โดยใช้รูปแบบที่เหมาะสม

3.5 ประสานเครือข่ายชุมชน อาสาพัฒนาผู้เรียนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ โดยการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ สร้างความรู้อีกกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

3.6 มีความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอนทั้งในด้านการวัดและประเมินผลและด้านเข้าเรียนของนักเรียน เช่น วัดผลและประเมินผลจากใบงาน แบบฝึก ชำนาญงาน จากการสอบถามผู้ปกครอง สอบถามนักเรียนโดยตรง วัดจากคลิปวิดีโอที่นักเรียนที่ส่งมาให้ครู ยืดหยุ่นเวลาเรียนตามตารางเรียนที่ครูกำหนด

3.7 มีการประเมินความก้าวหน้าและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและยืดหยุ่น

3.8 มีการพัฒนาตนเองในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

3.9 ครูต้องเป็นพี่เลี้ยงให้กับนักเรียนและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

.....